

INGLIZ TILINI O'RGANISHNING SAMARALI USULLARI

Raxmonqulova Feruza Akmal qizi

O'zDJTU ingliz tili 3-fakulteti 2210-guruh talabasi

Annotatsiya: *Ingliz tili hozirgi kunda dunyo bo'ylab eng ko'p tarqalgan tillardan biri hisoblanadi. U nafaqat xalqaro aloqa tili, balki ko'plab sohalarda, jumladan, ilm-fan, biznes va madaniyatda ham keng qo'llaniladi. Ingliz tilini o'rganish ko'plab imkoniyatlarni ochadi, shuning uchun bu jarayonni samarali qilish muhimdir. Ushbu maqolada ingliz tilini o'rganishning samarali usullari haqida batafsil ma'lumot beramiz.*

Kalit so'zlar: *IELTS, interaktiv resurslar, tinglash, yozish va nutq ko'nikmalari.*

Ingliz tilini o'rganish hozirda ancha ommalashib ketgani hech kimga sir emas. Ayniqsa tezroq til o'rganib, o'qishga kiraman yoki IELTS topshiraman, degan abituriyentlarga qiyin. Hamma shoshgan, uxlashga, ovqatlanishga vaqt yo'q, ko'ngilochar mashg'ulotlar haqida esa gap ham bo'lishi mumkin emas-oldin dars qilish kerak, bu dars esa tugamaydi. Boshlang'ich darajadan taxminan IELTS 7 darajasiga ko'tarilish uchun ho'p hollarda kamida 1-2 yil vaqt ketadi. Bunda ham albatta har kuni til bilan soatlab shug'ullanish kerak. Agar o'quvchi tilga o'zi qiziqsa buning muammoli yeri yo'q albatta, lekin juda ko'p dars qilaverish odamni charchatib yuborishi ko'p uchraydi. Dars qilmasdan tilni o'rganib bo'ladimi? Lekin til o'rganish jarayonini shunday tashkillashtirish mumkinki, natijada til o'rganuvchi hech qachon "dars" qilmay turib tilni yaxshi o'rganishi va tildan ruhan bezib ketishining oldi olinishi mumkin. Qanday qilib, deysizmi? Ushbu maqola shu haqda.

Maqsadlarni belgilash-Ingliz tilini o'rganishni boshlashdan oldin, o'z maqsadlaringizni aniqlab olish muhimdir. Siz ingliz tilini ish uchun, sayohat uchun yoki shunchaki qiziqish uchun o'rganayotgan bo'lishingiz mumkin. Maqsadlaringizni aniqlash sizga o'rganish jarayonini yo'naltirishga yordam beradi va motivatsiyangizni oshiradi. Masalan, agar siz ish uchun o'rganayotgan bo'lsangiz, ish intervyulari va professional muloqotga e'tibor berishingiz kerak bo'ladi.

Muntazam ravishda mashq qilish-Ingliz tilini o'rganish jarayonida muntazamlik juda muhimdir. Har kuni kamida 30 daqiqa vaqt ajratish orqali

siz til ko'nikmalaringizni rivojlantirishingiz mumkin. Mashqlarni turli shakllarda amalga oshirish mumkin: yangi so'zlar o'rganish, grammatika qoidalarini takrorlash, yozish va tinglash mashqlarini bajarish. Bu jarayonda ingliz tilidagi kitoblar, maqolalar va videolarni o'rganish ham foydali bo'ladi.

Interaktiv resurslardan foydalanish-Bugungi kunda ingliz tilini o'rganish uchun ko'plab interaktiv resurslar mavjud. Mobil ilovalar (masalan, Duolingo, Babbel), onlayn kurslar va veb-saytlar (masalan, BBC Learning English) sizga qiziqarli va samarali tarzda tilni o'rganishga yordam beradi. Ushbu resurslar orqali siz o'z bilimlaringizni baholashingiz, yangi so'zlarni o'rganishingiz va turli mashqlarni bajarishingiz mumkin.

Tinglash va nutq so'zlash-Ingliz tilini o'rganishda tinglash va nutq so'zlash ko'nikmalarini rivojlantirish juda muhimdir. Inglizcha filmlar, seriallar yoki podkastlarni tinglash sizga tilning tabiiy oqimini tushunishga yordam beradi. Shuningdek, ingliz tilida gapirish amaliyoti uchun do'stlar yoki onlayn suhbatlar orqali muloqot qilish tavsiya etiladi. Bu sizga yangi so'zlarni qo'llash va talaffuzingizni yaxshilash imkonini beradi.

Yozish ko'nikmalarini rivojlantirish-Yozish ko'nikmalarini rivojlantirish uchun turli xil mashqlarni bajarishingiz mumkin. Kundalik yozish, maqolalar yoki qisqa hikoyalar yozish orqali siz grammatikani va so'z boyligini yaxshilashingiz mumkin. Shuningdek, yozganlaringizni boshqa insonlarga ko'rsatib, fikr-mulohazalar olish ham foydali bo'ladi. Bu sizga xatolarni tushunishga va ularni tuzatishga yordam beradi.

Madaniyat bilan tanishish-Ingliz tilini o'rganish jarayonida til madaniyatiga e'tibor berish muhimdir. Ingliz tilida gapiradigan mamlakatlarning madaniyati, urf-odatlar va an'analari haqida bilish sizga tilni yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi. Madaniyatni o'rganish orqali siz ingliz tilidagi idiosinkratik ifodalarni va kontekstni yaxshiroq tushunishingiz mumkin.

Agar ingliz tili sizning birinchi tilingiz bo'lmasa, chet elda o'qish uchun arizangizning bir qismi sifatida IELTS yoki TOEFL kabi ingliz tilini bilish imtixonini topshirishingiz kerak bo'lishi mumkin. Bu testlar oddiydek tuyulishi mumkin, ammo yangi tilda yozish va gapirishni o'rganish qiyin va notiq. Muvaffaqiyatli bo'lish uchun siz doimiy ravishda yangi tilni o'rganish uchun ko'p kuch sarflashingiz kerak bo'ladi, ammo qisqa vaqt ichida test samaradorligini oshirishga yordam beradigan bir nechta tezkor tuzatishlar mavjud.

Imtihonga bir necha hafta qolganida, ingliz tili bo'yicha malakangizni tezda oshirishning bir necha yo'li mavjud.

1. Ingliz tilida filmlarni tomosha qiling

Netflix-da teleko'rsatuvlarni tomosha qilish sizning muhokama qilish qobiliyatingizni yoki rasmiy ro'yxatdan o'tishingizni chindan ham yaxshilamasligi mumkin, ammo bu sizga tilni yaxshiroq tushunishga, ingliz tilining og'zaki, og'zaki shakllariga ko'nikishga va tilni bilvosita his qilishga yordam beradi. Shu bilan bir qatorda, siz juda norasmiy eshitiladigan so'zlarni tanlashga harakat qilishingiz va ko'proq ilmiy analoglarni topishingiz mumkin. Albatta, internetda ham topish mumkin bo'lgan tonnalab hujjatli filmlar mavjud (sizni boshlash uchun Devid Attenborodan biror narsani sinab ko'ring). Film davomida tilni bilish ingliz tilida fikrlashni boshlashingizga yordam beradi.

2. Ingliz tilidagi yangiliklarga sho'ng'ing

Turli xil ingliz tilidagi gazetalarni, jumladan, keng varaqlarni, shuningdek, jurnal va tabloidlarni sinab ko'ring. Ushbu yangilik manbalari nafaqat dolzarb voqealardan xabardor bo'lishga yordam beradi, balki so'z boyligingizni kengaytiradi. Yana bir afzalligi shundaki, bu sizga so'zlarning qanday yozilishi va qanday kontekstda ishlatilishini tushunishni osonlashtiradi.

3. Foydali so'zlar lug'atiga ega bo'ling

Noutbuk yoki kompyuteringizda foydali so'zlar va iboralar ro'yxatini tuzishni boshlang. Har safar notanish so'zni eshitganingizda yoki ko'rganingizda, uni yozib qo'ying. Faqat so'zning o'ziga e'tibor bermang, balki u ishlatiladigan sinonim va iboralarni qidiring. Axir, siz «ustuvorlik» yoki «tantalizing» kabi so'zlar nimani anglatishini aniqlay olasiz, lekin ularni qanday qilib to'g'ri ishlatishni bilasizmi?

4. Ingliz tilida gapiring

Tinglash va o'qish topshiriqlari qanchalik foydali bo'lsa, siz ingliz tilidan interaktiv tarzda foydalanishingiz va o'z nutq qobiliyatingizni mashq qilishingiz kerak. Agar omadingiz bo'lsa, sizga yordam beradigan bir nechta ona tilida so'zlashuvchilar bilan do'stlashasiz, lekin agar bo'lmasa, ingliz tilini o'rganayotgan odam bilan uchrashib ko'ring. Yana bir variant – oynada o'zingiz bilan gaplashish yoki ro'yxatdan o'tish. O'z ovozingizni tinglash dastlab biroz noqulay bo'lishi mumkin, lekin siz hech qachon borligini bilmagan xatolarni eshitishingiz mumkin.

5. Amaliyot, mashq qilish, mashq qilish

Tan olaylik, akademik iboralar osmondan miyangizga tushmaydi. Agar siz allaqachon ingliz tilini yaxshi bilsangiz ham, bo'shashmang va imtihonda vaqtingiz yo'qligi kabi stress omillarini e'tiborsiz qoldirmang. Katta kuningiz oldidan qancha vaqt qolgan bo'lsa ham, siz hali ham mashq qilishingiz kerak bo'ladi. Kunning bir so'zini o'ylab topishga harakat qiling va keyin uni iloji boricha tez-tez ishlatishga harakat qiling. Agar shunday qilsangiz, hech qachon ishlatmaydigan juda aniq so'zlarga vaqt sarflamang. Buning o'rniga, imtihonga tegishli bo'lishi mumkin bo'lgan og'zaki ingliz tiliga e'tibor qarating.

6. Qiziqish har doim ham mushukni o'ldirmaydi

Tez yaxshilash uchun siz ko'p savollar berishingiz va ularni hal qilishingiz kerak. Faqat iboralarni o'qimang. Nima uchun ular ma'lum bir tarzda ishlatilganligini so'rang, agar boshqa konstruksiyalar mumkin bo'lsa va Internetda o'qigan hamma narsangizga ishonmang. Albatta, Google-da paydo bo'ladigan birinchi javob bilan kifoyalanish vasvasasi bor, lekin agar siz biroz qiziqsangiz, ko'proq mukofotlarga ega bo'lasiz.

7. O'rganayotganda zavqlanishni unutmang.

Agar ingliz tilini o'rganish sizga og'ir bo'lib tuyulsa, bu zerikarli bo'lib ko'rinadi va yaxshi natijalarga erisha olmaysiz. Shuning uchun motivatsiyani saqlab qolish va yangi tilni o'rganishdan zavqlanish juda muhimdir. Do'stlaringiz bilan tanqidiy fikrlash qobiliyatingizni yaxshilaydigan so'z o'yinlarini o'ynash kabi o'qishingizga qiziqarli bo'lish yo'llarini toping.

Shubhasiz, yangi tilni o'rganish uzoq muddatli loyiha bo'lib, siz noldan boshlay olmaysiz va bir hafta ichida akademik maqola yoza olmaysiz. Ammo munosib poydevor bilan, agar siz o'zingizni tirishqoqlik bilan topshirsangiz, tezda ajoyib natijalarga erishishingiz mumkin. Ayniqsa, IELTS kabi imtihonlar uchun siz qanday savollar berilishini, formatlar qanday ko'rinishini va tegishli muammolarni qanday hal qilishni bilishingiz kerak. Bir vaqtning o'zida hamma narsani qo'lga kiritishga urinishdan ko'ra, diqqatni jamlashga va muayyan qismlarni yaxshilashga harakat qiling.

Xulosa qilib aytganda, Ingliz tilini o'rganish jarayoni vaqt va sabr talab qiladi, ammo to'g'ri yondashuv bilan bu jarayon samarali va qiziqarli bo'ladi. Maqsadlarni belgilash, muntazam mashq qilish, interaktiv resurslardan foydalanish, tinglash va nutq so'zlash ko'nikmalarini rivojlantirish, yozish amaliyoti va madaniyat bilan tanishish orqali siz ingliz tilida muvaffaqiyatga erisha olasiz. Har bir insonning o'rganish usuli

boshqacha bo'ladi, shuning uchun o'z usulingizni toping va ingliz tilini o'rganishni boshlang!

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Scientific educational journal
2. American.com
3. learns://www.uz
4. TED book

